

Dénes Zsófia

Pszichoanalitikus-kongresszus*

Alig egy évtizeddel ezelőtt, amikor még csak kezdett *Bewegung*-gá nőni a pszichoanalitikusok mozgalma és még olyan kevesen voltak, hogy még a különvéleményeknek is meg kellett bocsátani, privát összejövetelt rendeztek, kis zárt kongresszust a kérdéseik megbeszélésére. Akkor még csak kevesen vették észre, hogy Bécs és Zürich közt a félúton két külön emberfajta találkozott, amely nehezen tudhatott olyan homogénre összekeveredni, mint ahogyan a két emberfajta közül a bécsi szerette volna. Azóta világraszólóvá nőtt a mozgalom, a pszichoanalízis nemcsak a tudományos életben hódított rangot, hanem világszerte divatos is lett meglehetősen széles körökben, a mesternek, *Freud* bécsi orvostanárnak a neve pedig széles e világon sokat vitatott orvosi és mindenféle más „alkalmazott”-lélektani kutatásokban jelszóvá. A pszichoanalízissel egy kis könyvtárnyi könyvön kívül már külön folyóiratok foglalkoznak, minduntalan találkozni lehet vele mindenhol, ahol a nagyközönséget tájékoztatják a tudományukról a hozzáértők, de a kongresszus megmaradt zártkörű összejövetelnek a nagy Freud személyes hívei számára. Sőt még zártabb körű lett, mert a pszichoanalízis fejlődésével mindig jobban kifejlődtek az apróságokban (néha a nagyokban is) való különvélemények és mindig maradt egy orthodox magja a pszichoanalitikusok körének, amely úgy biztosította a csemete sudár fejlődését, hogy óvatosan lenyesett róla minden oldalhajrást. Akiknek valamiről más volt vagy más lett a véleményük, azoknak ki kellett maradni még a vitatkozóestekből, még a pszichoanalízis hivatalos lapjaiból, még a kongresszusból is, és noha a levágott ágak közül sok megnőtt már kisebbre-nagyobbra, olyik már árnyékot is vet, de még gyümölcsöt is terem: a pszichoanalízis hivatalos iránya semmit sem fogad el az

* Eredeti megjelenés: D.: Pszichoanalitikus-kongresszus. *Világ*, 1918. szeptember 28. 227. sz. 7.

eretnkségekből nemcsak pszichoanalízisnek, hanem máskülönben tudományosan elfogadhatónak, de még barátságosan megbeszélhetőnek sem. Az ezidei kongresszus, amely holnap Budapesten kezdődik és a pszichoanalízisnek igen sok kiválóságát, magát Freud professzort is elhozta ide, szintén csak a feltétlen hívek gyülekezete, a *most* feltétlen híveké, — mert nem kevesen vannak a régi hívek közt, akik már most nem nyernek bebocsáttatást. De ha a kongresszus szűkkörű és a szűkkörűsége talán szűkkeblű is, a pszichoanalízis korszakosan nagy dolog, s ha nem is tudni, hogy az anyafából, vagy valamelyik messzebbre esett almájából lesz-e dúsabban termő fája a tudománynak, azért egy pillanatra se felejtjük el, hogy minden impozáns voltával és kicsinyességével együtt jelentős állomás az ember megismerésének történetében az a mozgalom, amelynek egyik kis mozdulata most itt Budapesten folyik le.